

57. državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2023

DETEKTIVSKI LIK AGATHE CHRISTIE V OČEH POSAMEZNIKA IN DRUŽBE

Slovenski jezik ali književnost

Raziskovalna naloga

Avtorica: Lana Malek

Mentor: Drago Meglič

II. gimnazija Maribor

Maribor, februar 2023

57. državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2023

DETEKTIVSKI LIK AGATHE CHRISTIE V OČEH POSAMEZNIKA IN DRUŽBE

Slovenski jezik ali književnost

Raziskovalna naloga

Avtorica: Lana Malek

Mentor: Drago Meglič

II. gimnazija Maribor

Maribor, februar 2023

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	I
SLIKOVNO KAZALO	III
KAZALO TABEL	III
POVZETEK	1
ZAHVALA	2
1 UVOD	3
1.1 Cilji	3
1.2 Hipoteze	4
1.3 Osnova raziskave	5
1.4 Nova spoznanja	5
1.5 Dosedanje raziskave	5
2 TEORETIČNO OZADJE	6
2.1 Agatha Christie	6
2.2 Življenje	6
2.3 Rojstvo Hercula Poirota	7
2.4 Zgodovinski trenutek	7
2.4.1 Čas po prvi svetovni vojni	8
3 METODOLOGIJA DELA	10
4 PRIMERJALNA ANALIZA	11
4.1 Hercule Poirot	11
4.1.1 Zunanost	11
4.1.2 Življenje	12
4.1.3 Značaj	14
4.1.4 Ugled	18
4.2 Gospodična Marple	22
4.2.1 Zunanost	22
4.2.2 Življenje	23
4.2.3 Značaj	24
4.2.4 Ugled	26
5 REZULTATI IN RAZPRAVA	29
5.1 Podobnosti in razlike	29
5.1.1 Podobnosti	29
5.1.2 Razlike	30
5.2 Hipoteze	31

5.3 Razprava	32
6 IZBOLJŠAVE	34
7 ZAKLJUČEK	35
8 VIRI IN LITERATURA	36
9 VIRI SLIK	38

SLIKOVNO KAZALO

<i>Slika 1: Agatha Christie</i> _____	6
<i>Slika 2: Patriarhalna družba</i> _____	8
<i>Slika 3: Igralec David Suchet kot Hercule Poirot</i> _____	11
<i>Slika 4: Igralec Huhh Fraser kot Arthur Hastings</i> _____	13
<i>Slika 5: Poirot v modernih filmih (Kennet Branagh)</i> _____	15
<i>Slika 6: Geraldine McEwan kot gospodična Marple</i> _____	22
<i>Slika 7: Upodobitev Hercule Poirota in Jane Marple</i> _____	32

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Razlike med detektivskima likoma</i> _____	31
---	----

POVZETEK

Agatha Christie, najbolj prodajana pisateljica vseh časov, je v svetu znana predvsem zaradi številnih detektivskih romanov, ki so del njenega bogatega opusa. Najbolj znani osebnosti iz njenih romanov sta belgijski detektiv Hercule Poirot in angleška gospodična Jane Marple, značajske in starostno podobni si lika, pa vendar v mnogih pogledih vseeno zelo različni. Med poglobitimi razlikami med književnima osebnostima Agathe Christie so njun družbeni položaj, vloga v okolju in odnos okolja do njiju, na vse pa močno vpliva njun spol; gospodična Marple je zato v marsičem 'hendikipirana'. V raziskovalni nalogi bomo podrobneje predstavila oba lika, podobnosti in razlike med njima ter primerjala njun položaj v družbi kot posledico dogajalnega časa in okolja.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem svojemu mentorju, ki me je zmeraj podpiral, usmerjal ter hipno odgovoril na vsako vprašanje, ki sem mu ga zastavila ob pisanju naloge, četudi je zmeraj zelo zaposlen.

Najlepša hvala tudi mojim staršem in sestri, ki mi zmeraj stojijo ob strani.

1 UVOD

Razlike v vlogi ženske in moškega v družbi so prisotne že iz prazgodovine. Ženski je bilo dovoljeno le spodbujati svojega moža, mu stati ob strani in skrbeti zanj, njun dom ter njune otroke. V primerjavi z moškimi so imele skromne plače, ko pa so se poročile, so morale dati odpoved. Neporočene ženske so bile 'device', kar je bil zelo zaničevalen izraz, poročene ženske pa so bile od svojega moža popolnoma finančno odvisne. (17)

Čeprav so veljale za fizično šibkejše, so bile moralno superiorne moškim, kar je pomenilo, da so bile ženske najprimernejše za gospodinjstvo. Njihova vloga ni bila le 'ohranjati videza popolne družine', ampak so hkrati tudi pripravljale naslednjo generacijo, da bo prevzela to vlogo. Dejstvo, da so imele ženske tako velik vpliv doma, je bilo uporabljeno kot argument proti temu, da bi dobile volilno pravico. (15)

Prav tako niso bile zelo izobražene, saj je visok intelekt pri ženski v tistem času veljal za neženstvenega in neprivlačnega. Poročale so se v svojih rosnih dvajsetih letih, tipično s starejšimi možmi, kar je le še pripomoglo k razvoju hierarhije med spoloma. (15)

1.1 Cilji

Prav razmerje med moškim in žensko, oziroma razdeljenost dela glede na spol se odraža tudi v književnosti tistega časa. Ženski liki so odražali resničen položaj ženske v družbi; njihova družbena neenakovrednost se tako kaže v številnih položajih in situacijah, v katerih so bile ženske depriviligirane, četudi so bile morda sposobnejše od moških. To je izhodišče moje raziskovalne naloge, v kateri je moj cilj primerjati značilnosti osrednjih detektivskih likov v romanih Agathe Christie Hercula Poirota in gospodične Marple, prav tako pa osvetliti njuno vlogo in ugled v družbi, ki se morda razlikujeta prav zaradi različnega družbenega položaja obeh oz. podrejenega položaja ženske v tistem času.

1.2 Hipoteze

HIPOTEZA 1

Predvidevam, da bodo prve občutnejše razlike med detektivskima likoma vidne že v njunem značaju in načinu, kako se zločina lotita in ga rešujeta. Menim, da bo moški detektivski lik predstavljen kot doslednejši in natančnejši, skratka sposobnejši kot detektivski lik nasprotnega spola, saj so ta poklic pregovorno opravljali moški in na sploh velja za izrazito moškega. V Angliji so bile ženske namreč lahko zaposlene v policijski enoti šele od leta 1918 naprej. (16)

HIPOTEZA 2

Hkrati pričakujem, da bo velika razlika med detektivoma vidna tudi v načinu, kako se preiskave lotita, katere 'tehnike' uporabljata in kako v okolju funkcionirata na sploh. Mislim, da bo detektiv v primerjavi z detektivko imel precej bolj 'odprte roke', da bo čutil večjo podporo okolja in nadrejenih/sodelujočih ter da ga ne bodo ovirali predsodki, s katerimi se bo najverjetneje spoprijemala detektivka.

HIPOTEZA 3

Predvidevam tudi, da policisti oziroma ljudje, ki bodo pri razreševanju zločina z osrednjima likoma sodelovali, o sposobnosti moškega detektivskega lika ne bodo nikoli podvomili, medtem ko bodo o verodostojnosti izjav, ravnanja in metod preiskovanja ženskega detektivskega lika večkrat imeli pomisleke.

HIPOTEZA 4

Četrta hipoteza pa opisuje moje prepričanje, da se bo tudi javnost na delovanje obeh likov odzivala različno, zlasti še ob (uspešnem) koncu preiskav. Menim, da bo moški detektivski lik v medijih bolj izpostavljen in bolj hvaljen kot ženski, večja pa bo tudi njegova (medijska) slava.

1.3 Osnova raziskave

Zaradi obsežnosti opusa Agathe Christie je osnova moje raziskave le vzorec osmih detektivskih romanov. Vključila sem tako romane, ki jih je Christie napisala v dvajsetih letih 20. stoletja (njeni prvi detektivski romani), kot tudi tiste, ki jih je napisala v svojem srednjem in poznejšem ustvarjalnem obdobju (kot sta na primer deli *Smrt na Nilu* in *Gnezdo zla*).

1.4 Nova spoznanja

Menim, da bo ta raziskovalna naloga s pomočjo primerjave detektivskih likov različnega spola pomagala razumeti, kako so zgodovinski trenutek, družbene norme in spolna neenakost vplivali na razvoj literarnih likov Agathe Christie.

1.5 Dosedanje raziskave

Opazila sem, da so v dosedanjih raziskavah podrobno opisovali zunanost, značaj ter druge značilnosti tako Hercula Poirota kot tudi gospodične Marple, vendar likov med seboj niso primerjali. Raziskovali so ju kot dva posamična, nepovezana lika in ju tako tudi predstavili. Hkrati pa nikjer nisem zasledila, da bi se kdo poglobil v razlike med detektivoma, ki so posledice različnih vlog spolov v družbi.

2 TEORETIČNO OZADJE

2.1 Agatha Christie

Agatha Christie oziroma dama Agatha Mary Clarissa Christie je bila angleška pisateljica detektivskih romanov. Skupaj s številnimi dramskimi igrami je Christie napisala kar 74 romanov in številne kratke zgodbe ter dramske igre, prodana je bilo več kot milijarda izdaj njenih knjig, prevedene v približno 100 jezikov. (1)

Slika 1: Agatha Christie

2.2 Življenje

Agatha Mary Clarissa Miller je bila rojena 15. 9. 1890 v družini srednjega razreda. Bila je šolana doma in se je, čeprav njena mati tega ni želela, do petega leta sama naučila brati. Pesmi je začela pisati že v otroštvu, ko pa je dopolnila osemnajst let, je začela pisati tudi kratke zgodbe, med njimi jih je nekaj objavila kasneje, v 30. letih 20. stoletja. (12)

Leta 1912 je Agatha spoznala Archieja Christieja, letalca, ki se je prijavil v kraljevi letalski korpus. Dvorjenje je bilo hitro, saj sta se oba obupano želela poročiti. Christie je njuno obojestransko privlačnost v svoji biografiji pojasnila kot 'navdušenje nad tujim'. Poročila sta se na božični večer leta 1914. (12)

Leta 1926, po smrti njene matere, je Archie Christie zahteval ločitev, Agatha pa je za 11 dni izginila in bila najdena registrirana v hotelu pod imenom ženske, s katero jo je polkovnik Christie prevaral. Kmalu zatem, leta 1930, se je Agatha poročila z arheologom Maxom Mallowanom. (1)

Mnogim neznano dejstvo pa je, da je ena izmed dram Agathe Christie, *Mišolovka*, postavila rekord v najdaljšem neprekinjenem predvajanju v enem gledališču, in sicer je bila izvedena

8862-krat v enaindvajsetih letih, preden je bila prestavljena v drugo gledališče leta 1974, kjer se je izvajala vse do začetka pandemije koronavirusa leta 2020. (1)

Poleg detektivskih romanov ter dramskih iger je Christie pisala tudi romantične romane pod psevdonimom Mary Westmacott, na primer roman *Absent in the spring*. (1)

Po zelo uspešni karieri je Agatha Christie umrla 12. 1. 1976. Pokopana je na pokopališču na cerkvenem dvorišču Sv. Marije v bližini Wallingforda. (12)

2.3 Rojstvo Hercula Poirota

Med prvo svetovno vojno je Agatha Christie začela pisati detektivske romane. Leta 1920 je izšel njen prvi roman tega žanra, *Skrivnostna smrt v Stylesu*, katerega osrednji lik je bil belgijski detektiv Hercule Poirot. Mnogo bralcev in kritikov se je spraševalo o izvoru navdiha za tega egoističnega, a nadvse briljantnega detektiva, dokler ni Christie obrazložila, da se ji je ideja o bivšem belgijskem policistu porodila zaradi mnogoterih belgijskih beguncev v Angliji v času vojne. Pojasnila je tudi, da literarna oseba ne temelji na resničnem človeku. (12)

Kmalu po rojstvu svojega največjega literarnega lika je Christie uvedla tudi druge detektivske like, najpomembnejša in hkrati najslavnejša med njimi pa je bila gospodična Marple. (12)

2.4 Zgodovinski trenutek

Ker je Agatha Christie živela in pisala v zgodovinsko zelo burnem času (času prve svetovne vojne, času med vojnami ter času druge svetovne vojne in sodobnosti), je za razumevanje odnosa družbe do detektivskih likov treba poznati zgodovinski trenutek, v katerem so romani, ki so podlaga moje raziskave, tudi nastali.

2.4.1 Čas po prvi svetovni vojni

Prva svetovna vojna med leti 1914 in 1918 je imela katastrofalne posledice. Bila je povod za mnoga diplomatska zavezištva v svetu ter bitko za neodvisnost evropskih kolonij, hkrati pa je povzročila uničenje mnogih velesil po svetu, nastanek komunizma in omogočila vzpon totalitarističnih vodij, kot je bil Hitler. (2)

Kljub pretresom, ki so prizadeli številne ženske in moške, so osnovne ideje o spolih in njihovih vlogah med vojno vseskozi ostale dokaj dosledne. Sprte države so bistvo moškega služenja narodu opredelile kot boj. Tudi od tistih moških, ki so bili premladi, prestari ali bolni, je bilo pričakovano, da bodo podprli vojno in zavihteli orožje. (11)

Večina narodov je ženske slavila kot matere, predstavnice družinskega življenja in domačnosti. Ženskam določena vloga varuhinje morale je dejansko pomenila, da so bili v večini držav 'dodatki za ločeno življenje' (sredstva, izplačana vzdrževanim družinskim članom vojakov) vezani na njihovo dobro vedenje, vključno z izkazovanjem njihove zvestobe. Ženske so lahko podpirale vojaške napore kot medicinske sestre, vojaške pomočnice, voznice reševalnih vozil, delavke na kmetijah in v tovarnah ter v mnogih drugih poklicih. Slavili pa so jih tudi zaradi tihega junaštva pri ohranjanju doma nedotaknjene, medtem ko so bili njihovi možje odsotni. Kljub vsemu obsežnemu in raznolikemu delu žensk v času vojne pa je večina javnih proslav njihove prispevke poudarilo kot 'delovanja njihovega dela za čas'. (11)

Slika 2: Patriarhalna družba

Kot velja za vsa družbena pričakovanja o vlogah spolov, posamezniki lahko te predpostavke prevzamejo ali zavrnejo. Nekatere ženske so javno sprejele nov dostop do tradicionalno 'moških' poklicev in se jim po koncu vojne niso želele odpovedati. Druge pa so se soočile z ekonomskimi, fizičnimi in psihološkimi izzivi, zaradi katerih bi lahko hrepenele po vrnitvi

v predvojne razmere. Nekateri moški so našli smisel v svoji vojaški službi in žrtvah; drugi so se znašli travmatizirani zaradi pokola, ki ga je sprožilo sodobno orožje. (11)

Nestrinjanje z normami spola so morda ženske lažje tolerirale, saj so prevzele vloge, ki so bile prej delo moških (na primer delo v tovarnah streliva). Moški pa nestrinjanja s spolnimi normami niso tako zlahka sprejeli. Medtem ko bi bila antimitaliristična dejanja žensk lahko razumljiva, če ne skoraj opravičljiva, saj izhajajo iz pričakovanj, da si ženske želijo predvsem miru, bi podobni izrazi moških lahko pod vprašaj postavili njihovo moškost. (11)

V evropski politiki, družbi in kulturi so bile vidne spremembe, a tudi določena mera kontinuitete. Predvsem po vojni so ženske v mnogih državah prvič dobile volilno pravico. Kljub temu je polna udeležba žensk v političnem življenju ostala omejena in nekatere države so svojim prebivalkam dale volilno pravico šele veliko pozneje. (11)

V socialnem smislu so se nekateri demografski trendi, ki so bili pred vojno, ohranili tudi po njej. Z gospodarskega vidika so moški, ki so se vračali, izpodrinili mnoge ženske iz njihovih vojnih poklicev. Ženske niso pridobile ali obdržale dostopa do vseh poklicev in se še kar nekaj časa niso približale enakemu plačilu za primerljivo delo. (11)

3 METODOLOGIJA DELA

Z delom sem pričela, ko sem natančno določila, kaj v romanih Agathe Christie bom opazovala, oziroma na kaj bom ob branju pozorna. Najprej sem poiskala podatke o avtorici in njenem življenju, nato pa sem previdno določila, katere njene detektivske romane bom prebrala na podlagi treh kriterijev:

- Prebrati sem morala toliko romanov o primerih ženskega kot o primerih moškega detektivskega lika, da sem pridobila zadostno količino informacij o obeh.
- Izbrati sem morala romane iz različnih obdobj avtoričinega delovanja (dva izmed prvih romanov, štiri iz njene zrele dobe in njena zadnja romana o Poirotu in Marplovi).
- Da bi pridobila zadostno količino informacij o obeh likih za kakovostno izdelavo naloge, sem morala prebrati vsaj 8 romanov (4 o vsakem liku) ter vsakega natančno predelati z metodo literarne interpretacije.

Ob branju sem iskala informacije o izgledu, značaju in ugledu obeh likov ter o odnosu družbe do njiju, v čem sta si podobna in v čem se razlikujeta, ter citate, ki podpirajo moje trditve.

Pri tem sem uporabljala različne metode:

- metodo deskripcije (opisovanja),
- metodo kompilacije (povzemanja),
- metodo komparacije (primerjave)
- in metodo sinteze (združevanja).

Zbrane informacije sem nato uredila ter smiselno povezala v končni izdelek.

4 PRIMERJALNA ANALIZA

4.1 Hercule Poirot

Hercule Poirot je osrednji lik v triintridesetih romanih in v več kot petdesetih kratkih zgodbah Agathe Christie. Je svetovno znani belgijski detektiv, čigar ugled presega le njegova inteligenca in zmožnost ujeti zločinca. (13) Po Poirotovem prvem nastopu v *Skrivnostni smrti v Stylesu* se detektiv pojavi še v približno petindvajsetih romanih ter mnogih kratkih zgodbah, preden se vrne v Styles, kjer v zadnjem delu serije o Poirotovih pustolovščinah tudi umre. (1)

4.1.1 Zunanost

Na pogled je Poirot nekaj čisto posebnega. V višino ne meri več kot sto šestdeset centimetrov, njegova glava je jajčaste oblike in vedno jo nagiba na stran. Ima čvrste, velike, vojaško oblikovane brke, po katerih ga ljudje, ki ga še nikoli niso srečali, prepoznajo in si ga zapomnijo, ter gladke črne lase. Ima živahne zelene oči, ki se v trenutkih, ko ga kaj navduši, lesketajo. (5)

Oblačila ima zmeraj kot iz škatlice, po čimer ga mnogi ljudje tudi prepoznajo, in je tudi perfekcionista, ki nesimetričnosti ne prenaša. Njegova obleka je tako brezhibna, da njegov prijatelj Hastings v prvem romanu Agathe Christie, *Skrivnostna smrt v Stylesu*, o njem celo reče: »Mislim, da bi mu zrnca prahu prizadejalo

hujše bolečine kot strelna rana.« (5) Tudi Poirotov služabnik George v romanu *Zavesa* omeni stil oblačenja svojega delodajalca: »Zelo natančen je bil glede svojih oblek – čeprav

Slika 3: Igralec David Suchet kot Hercule Poirot

je imel rad bolj tuj in nenavaden stil, če me razumete. Vendar je to razumljivo, saj je bil tujec.» (10)

Mnogi stranski literarni liki se posmehujejo na račun detektivovega izgleda. Ena izmed takšnih likov je tudi gospa Ackroyd iz romana *Umor Rogerja Ackroyda*, ki se v pogovoru večkrat spravi na Poirotov videz:

- *»Tisti grozni mali Francoz ali Belgijec, ki nas je grobo in prostaško pestil!«* (9)
- *»Zakaj se torej ta mali tujec tako šopiri in razburja za prazen nič? Sicer pa, naravnost smešen je! Podobne je karikaturi Francoza, ki jih videvamo po časopisih.«* (9)

V romanu *Skrivnostna smrt v Stylesu* slavnega detektiva tudi mimoidoči stari podeželan opiše z naslednjo parodijo: *»Tistega škrateljca? Ki klati z rokami, ko govori? Enega od tistih Belgijcev iz vasi?«* (5)

V delu *Smrt na Nilu* se v pogovoru med materjo in sinom Allerton prav tako omeni Poirotova komična postava. Gospa Allerton sinu pokaže, kdo je Hercule Poirot, kar spodbudi neverjeten odgovor: *»Onile smešni možic?«* sprašuje Tim Allerton, mati pa mu odgovori z *»Onile smešni možic!«* (6)

Sčasoma pa se je Belgijec postaral, imel je težave s srčnimi napadi in zaradi njih tudi umrl. Njegov prijatelj Hastings pa v delu *Zavesa (Poirotov zadnji primer)* opisuje, da čeprav se je detektiv postaral, so bile njegove oči še zmeraj takšne kot vedno, *navihane in iskreče se*, njegovi lasje in brki pa vranje črni – nosil je namreč lasuljo, saj so mu začeli izpadati lasje, in umetne brke. (10)

4.1.2 Življenje

Poirot je upokojen belgijski detektiv, ki je v svojem času rešil nekaj najbolj nedoumljivih zločinov svoje dobe ter postal eden najznamenitejših pripadnikov belgijske policijske enote. Brez njegove pomoči bi bilo veliko zločincev še zmeraj na prostosti, svet pa toliko bolj 'umazan', česar se detektiv tudi zaveda in kar močno vpliva tako na razvoj njegovega

značaja kot tudi na njegove življenje kot zaokroženo celoto. V Anglijo se je preselil v času druge svetovne vojne in si poiskal zavetje, nato pa je tam ostal vse do svoje smrti.

V romanih Agathe Christie sledimo detektivskim prigradom v času njegove starosti. Čeprav je požel veliko slave v svoji mladosti, si ob upokojitvi kot večina starejših občanov želi le miru in zasebnosti. Nekoč reče: »*Želim ostati inkognito. Prav nič si ne želim, da bi se ljudje ozirali za menoj in da bi bil slaven.*« (5) Pravi, da mu je zoprna vsaka publiciteta. Večkrat prosi svoje sodelavce s policije, da njegovega imena sploh ne omenjajo v novicah o primerih, pri katerih je pomagal, čeprav je bil njegov prispevek k preiskavi nenadomestljiv. Živi preprosto, ne preveč razkošno življenje in si prosti čas krajša z različnimi konjički, kot je na primer gojenje buč. (9)

V romanih o njegovem delu nismo nikjer zaznali, da bi bil Poirot kadarkoli v kakšnem ljubezenskem razmerju oziroma poročen, tudi umrl je sam. Njemu najbližja oseba je bil Arthur Hastings, s katerim reši primera tako v prvem kot tudi v zadnjem romanu iz skupine del o dogodivščinah Hercula Poirota.

Slika 4: Igralec Hugh Fraser kot Arthur Hastings

V detektivskem romanu *Zavesa Poirot* razkrije dejstvo, na katerega bralec večkrat med branjem pomisli, in sicer da je bil detektiv zelo dobro preskrbljen, pravzaprav je bil celo bogat. Čeprav je detektiv torej dobro poskrbljen, se navzven njegovo bogastvo ne kaže, oziroma se veliko raje izpostavlja zaradi razsežnosti svojega uma in ne svojih financ.

V zadnjem delu serije romanov o Belgijcu ta tudi umre, vendar ne preden ne stori hudega zločina. V delu *Zavesa* se Poirot sreča s popolnim morilcem – človekom, ki s pomočjo psihologije močno vpliva na človeški razum in ga pripravi storiti neverjetne reči. Ta lik, Norton, je kriv za mnoge umore, saj je morilce prepričal, da so morili, sam pa se izvlekel popolnoma nedolžen. Poirot se tega zaveda, zato ga pred smrtjo ustrelji z majhno pištolo in končno doseže pravico. Ker pa njegov umor ni popoln (dober detektiv bi ga razkrinkal), ne vzame zdravila proti srčnemu napadu in umre zaradi srčnega zastoja. V pismu, ki ga Hastings bere po njegovi smrti, vse to tudi razkrije:

Ne – ne vem. Ne verjamem, da bi človek smel vzeti zakon v svoje roke ...

Po drugi strani pa sem jaz zakon! Kot mladi uslužbenec belgijske policije sem ustrelil obupanega zločinca, ki je sede na strehi streljal na ljudi spodaj. V nujnem primeru je nagla sodba dovoljena.

Ko sem vzel Nortonu življenje, sem rešil druga življenja – nedolžna življenja. In vendar še vedno ne vem. Vedno sem bil prepričan sam vase – preveč prepričan ...

Zdaj sem zelo ponižen in kot majhen otrok pravim 'Ne vem ...' (10)

S tem pismom in zaključnim dopisom Arthurja Hastingsa se dokončna konča zgodba o neverjetnem vseživljenjskem lovu na morilce. Poirot je bil pokopan v Angliji, v Stylesu, kjer je živel, ko je prvič obiskal Britanijo.

4.1.3 Značaj

Slavni belgijski detektivski lik je zelo odločen; če se nečesa loti, to tudi dokonča, ne glede na moralne in legalne ovire. O sebi pravi: *»...toda razumite me: če se bom zadeve lotil, jo bom izpeljal do konca.«* (6) Zmeraj zgrabi bika za roge in nikoli ne izgublja časa. Je zelo prijazen in vljuden, hkrati pa zelo močna osebnost, katere poglavitna vrлина pa ni skromnost, kar opažajo tudi stranske književne osebe, s katerimi se sreča. Hercule Poirot je *navajen, da vedno uspe.* (10) Je zelo samozavesten in prepričan o pravilnosti svojih izjav, občasno pa celo samovšečen, kar je možno razbrati iz nekaterih njegovih izjav:

- *»Primer še ni jasen, ne. Ker je nadvse zapleten! Bega me. Mene, Hercula Poirota!«*
(5)
- *»Tudi jaz ne razumem. Povem vam, prijatelj, da me bega. Mene, Hercula Poirota!«*
(5)
- *»Čutim, da ne verjamete. Toda povem vam, da Hercula Poirota še niste videli pri delu!«* (5)
- *»Jaz vem vse. Upoštevajte to!«* (9)
- *»Dragi prijatelj, Poirot ne ugiba; Poirot ve.«* (9)
- *»Mar vam nisem najmanj šestintridesetkrat povedal, da pred Poirotom ni mogoče ničesar prikriti?«* (3)

Kot vidno v navedenih citatih, se Poirotovo samopoveličevanje vidi tudi v načinu govora, in sicer velikokrat sam sebe opisuje v tretji osebi, kot da bi o njem govoril nekdo drug. Tudi v romanu *Smrt na Nilu* se njegova samozavest kaže v pogovoru z eno izmed stranskih oseb:

»Noben predstavnik srednjega razreda nisem. Vrhunski sem,« je rahlo napadalno razložil Hercule Poirot.

»Kaj pa ste?«

»Detektiv sem,« je rekel Hercule Poirot približno tako skromno, kot bi oznanil: »Kralj sem.«

(6)

Poirot ni le samozavesten, temveč občasno celo predrzen, o čemer razmišlja tudi njegov prijatelj Hastings v prvem romanu Agathe Christie: »Osuplo sem strmел v Poirota. Kako kolosalno predrzen možic! Kdo drug razen njega bi v sojenju za umor videl priložnost, da spet obudi zakonsko srečo!« Njegovo razmišljanje pa kmalu za njim ubesedi Hercule sam: »Nihče razen Hercule Poirota si ne bi dovolil česa takega!« (5)

Slika 5: Poirot v modernih filmih (Kenneth Branagh)

Tudi v romanu *Smrt na Nilu* se kaže absurdno samozavesten značaj, ko kar sam pove: »Rad imam poslušalce. Nečimrn sem, veste. Razganja me od domišljavosti. Všeč mi je, če slišim: 'Vidite, kako pameten je Hercule Poirot!« (6)

Včasih pa svojo aroganco izraža tudi z govoricami telesa, oziroma se ta kaže, ne da bi sploh spregovoril. Drži se pokončno, sogovorca odločno gleda v oči in se ne pusti motiti, temveč zelo pozorno opazuje dogajanje okoli sebe, oziroma posluša svoje sogovorce. Takole Christie opisuje njegovo podobo v pogovoru ob razvozanju umora Linnet Doyle: *Poirot je molčal. Vendar to ni bil skromen molk. V njegovih očeh je bil izraz, kot bi hotel reči: »Motite se. Nista upoštevala Hercula Poirota.«* (6)

Še zmeraj pa lahko bralec ob branju opazi, da čeprav je Hercule Poirot egocentričen genij, svoje delo nadvse ceni. Delo detektiva, ki temelji na delovanju njegovih 'malih sivih celic', je zanj pravi blagoslov. O sebi pravi: »Verjemite mi, moje delo je bilo zanimivo; najbolj

zanimivo delo na svetu« ter: »*Preučeval sem človekov značaj, človekovo bistvo.*« (5) Bralca tudi ne preseneti dejstvo, da je ta poklic Poirotu pisan na kožo, česar se zaveda tako sam, kot se tega zavedajo tudi njegovi sodelavci:

- V romanu *Umor Rogerja Ackroyda* doktor Sheppard pravi: »*Po vsem videzu se je znal mali mož vživeti v druge in jih razumeti.*« (9) Prav ta lastnost pa detektivu omogoča kakovostno in natančno delo pri lovu na zločince. Ne moremo ga primerjati z nobenim drugim policistov iz zgodb, saj so njegove metode tako natančne in zahtevne, da mu mnogi sodelavci (tudi Hastings) ne uspejo slediti.
- Tako kot doktor Sheppard v tretjem delu serije o dogodivščinah Belgijca tudi polkovnik Melrose komentira Poirotove neverjetne sposobnosti, in sicer pravi: »*Po tistem, kar sem slišal, je možiček večkrat opravil čudovito delo.*« (9)

Detektivova skromnost se ponovno razkrije v pogovoru s Simonom Doylom v romanu *Smrt na Nilu*, ko na njegovo povabilo, naj jim pripoveduje o svojih doživetjih, preprosto odgovori z: »*Ne, ne; to bi bilo postavljanje ... Kako rečete temu? ... Vsiljevanje svojih uspehov.*« (6) Pokaže nam, da čeprav je na svoje uspehe ponosen in je hkrati zelo samovšečna oseba, o prejšnjih dosežkih ne govori prav pogosto, temveč raje z dejanji v sedanosti dokazuje, da je njegov um tisto, kar ga razlikuje od navadnega pripadnika policijske enote, in tako pozanje še večje uspehe.

V nadaljevanju pa se iz slednjega pogovora razkrije še ena karakteristika Hercula Poirota. Ko namreč gospod Doyle omeni, da *izhaja iz stališča, da je najbolje, če ne zaupaš nikomur*, mu detektivski lik odvrne: »*Načelo, ki zasluži občudovanje in ki se ga vedno držim.*« (6) Slednja replika bralcu pove, da je Poirot nezaupljiv človek, kar pa se pogosto izkaže za zelo koristno lastnost pri iskanju morilca. Zaupanje marsikdaj omegli človeški um ter vodi v zanikanje oziroma prepričanje, da dotična oseba tega dejanja zagotovo ni bila sposobna storiti. Tudi v svojem zadnjem primeru le s težavo prepriča prijatelja Hastingsa, da naj ne zaupa nikomur. Pravi mu: »*Pozabite na to, Hastings. Nikomur ne bova zaupala. Jasno – hein? Razumete, prepovedujem vam govoriti o tem.*« (10)

V *Zavesi* pa se razkrije ena zanimiva, morda celo malce komična lastnost slavnega Poirota, in sicer da je zelo zaskrbljen za svoje zdravje, je skorajda hipohonder. Arthur Hastings o njem pravi: »*Vedno je preveč trepetal za svoje zdravje. Bal se je prepihov, si zavijal vrat v*

svilo in volno, vedno ga je bilo groza, da bi si zmočil noge, meril si je temperaturo in se ulegel v posteljo ob najmanjšem sumu prehlada. 'Lahko dobim še fluxion de poitrine!' Vedel sem, da je pri vsaki težavici takoj povprašal zdravnika za svet.» (10) Morda se je zavedal, da čeprav je sposoben paziti nase, je zdravje edino, kar lahko pokoplje njegov veličasten um. Ko pa njegovo življenje počasi prehaja h koncu, se Poirot popolnoma spremeni, obnaša se ravno nasprotno, dela se, da mu nič ni, saj ga je morda bilo *strah* (tako si o tem misli Hastings), vendar kljub vsemu še zmeraj briljantno razmišlja. Njegovo najpomembnejše orožje – njegov bister um – je bil neverjetno sposoben do dneva, ko je zapustil ta svet.

Morda celo bolj kot sam lik belgijskega detektiva pa so znane njegove najpogosteje uporabljene fraze.

- Njegova najbolj znan frazem je zagotovo njegove *male sive celice*, s katerim na prefinjen način poimenuje svoje možgane. Pogosto svojim sodelavcem tudi žuga, da svojih *malih sivih celic* ne uporabljajo pravilno, oziroma jih ne uporabljajo dovolj. Tako tudi doktorju Sheppardu resno govori: »*Spravite v pogon svoje male sive celice!*« (9)
- Zmeraj kadar se Poirot pogovarja z ljudmi, ki jih šteje med svoje prijatelje, v pogovoru uporablja francoski nagovor *mon ami*, ki v prevodu pomeni *moj prijatelj*. Najpogosteje tako nagovori svojega dolgoletnega prijatelja Hastingsa. Ko tako izkazuje naklonjenost do svojega najstarejšega prijatelja, se detektiv bralcu prikaže kot precej dostopnejši človek.
- Tudi kadar nagovarja neznance, uporablja nagovore iz svojega maternega jezika, kot sta na primer *mademoiselle*, oziroma *madame*, ki v prevodu pomeni *gospodična* oziroma *gospa*, včasih pa v francoščini izgovori kar cele stavke, kot na primer »*Une qui aime et un qui se laisse aimer,*« oziroma *Ta, ki ljubi, in ta, ki se pusti ljubiti*. (6)

Njegovi pogosti monologi v francoščini bralcu znova in znova nakazujejo, da je *monsieur* Poirot tujec, oziroma da angleščina ni njegov materni jezik, kar ga izloči iz monotone, dolgočasne angleške družbe ter širi njegovo prepoznavnost v družbi. Ljudje smo namreč zelo radovedni in našo pozornost veliko hitreje pritegne zanimiv tujec kot le še en povprečen predstavnik našega družbenega razreda.

Zadnja, morda najbolj posebna lastnost Hercula Poirota pa je njegova zadržanost. Čeprav je v družbi zelo odprta in komunikativna osebnost, Poirot zadrži svoje mnenje o zločinu, prav tako pa tudi povezave, ki jih je odkril, zase, kar mu služi kot prednost pred sodelavci, ki podobnih povezav niso zmožno narediti. Pravi, da *nerad razlaga svoje misli, preden je čas za to* (9), hkrati pa dejstev ne obdrži zase, pravi le, da si jih naj vsakdo razlaga, kakor hoče. To njegovo značilnost dobro poznajo njegovi prijatelji, in mu jo pa včasih tudi malo očitajo. Eden izmed teh, doktor Sheppard, svoje nezadovoljstvo večkrat izrazi:

- *»Šele pozneje sem odkril, da je ta zadržanost sestavni del njegovega značaja. Povedal je, kar je zvedel, pa tudi kakšno svojo domnevo, dlje pa ni šel.«*
- *»Pa smo spet tam. Za vas je vse očitno, mene pa pustite tavati v temi.«* (9)

Tudi Poirotov dolgoletni prijatelj in sodelavec polkovnik Race ve, da vanj ne sme siliti. V romanu *Smrt na Nilu* pravi: *»Vedel je, da Hercule Poirot nikoli ne spregovori, dokler ni popolnoma prepričan v svoj prav.«* (6)

Kmalu za njim svojo molčečnost ubesedi tudi detektiv sam. Drugi liki ga sprašujejo, kako je izvedel oziroma ugotovil neko dejstvo, on pa jim gladko odvrne: *»Ker sem Hercule Poirot in mi ni treba vsega povedati.«* (6)

4.1.4 Ugled

Hercule Poirota poznajo po vsem svetu. Njegov ugled seže tudi v najmanjše azijske države, predvsem pa je njegovo ime sloveče v Angliji, koder prebiva. Njegov najbližji sodelavec in hkrati najboljši prijatelj Hastings se v romanu *Skrivnostna smrt v Stylesu* pogovarja z gospodično Cynthia prav o prepoznavnosti belgijskega detektiva:

- »Prisrčen gospod je« je rekla Cynthia. »Sanjalo se mi ni, da ga poznate.«* (5)
- »Sploh niste vedeli, kakšna slavna oseba živi med vami,« sem odvrnil.* (5)

Hastings kot prvoosebni pripovedovalec nato tudi omeni, da je Cynthiji vso pot do doma pripovedoval o *različnih junaštvih in zmagoslavjih Hercula Poirota.* (5)

V istem romanu tudi inšpektor Japp, eden izmed najbolj znanih mož Scotland Yarda, hvali tako Poirotove pretekle uspehe kot njegovo 'čudodelstvo'. V pogovoru z enim izmed drugih pripadnikov Scotland Yarda, inšpektorjem Summerhayjem, pravi tako:

- »Ustavi konje, Sommerhaye,« je šaljivo pripomnil. »Jaz in tale monsjur sva stara znanca in na njegovo presojo se zanesem bolj kot na katerokoli drugo. Če se ne motim, ima asa v rokavu. Ni tako, monsieur?« (5)
- »In v imenu Scotland Yarda se vam globoko zahvaljujem, čeprav moram priznati, da trenutno ne vidim niti najmanjše razpoke v dokazih. Toda čudodelnik ste in tudi boste!« (5)

Kmalu po pogovoru z inšpektorjem Summerhayjem pa Japp ponovno opeva Poirotove dosežke, ko ta s svojim odkritjem popolnoma opere krivdo nekega osumljenca:

»Pri moji veri,« je vzkliknil, »pa ste res mojster! O tem ni nobenega dvoma, gospod Poirot!« (5)

Tudi v romanu *Umor Rogerja Ackroyda* so liki nad uspešnim belgijskim detektivom prevzeti. Tajnik umrlega je na videz zelo počaščen, ker se je z njim seznanil, pripovedovalčeva sestra pa svojemu bratu pove:

»Kaj? Detektiv je vendar slavni Hercule Poirot! Govorijo, da je razkril neverjetne reči, kot detektivi v romanih. Pred letom dni se je umaknil v pokoj in se nastanil tukaj. Stric ga je poznal, toda obljubil mu je, da bo tiho, ker želi gospod Poirot živeti v miru.« (9)

Ta izjava tudi neposredno nakazuje, da če bi se razvedelo, da Poirot živi v neposredni bližini, ta zaradi vse pozornosti ne ni bil zmožen uživati v svoji upokojitvi.

Kmalu zatem v istem romanu tudi polkovnik Melrose kar dvakrat v zelo kratkem času izrazi, v kakšno čast mu je delati s pomočjo poznanega detektiva:

- »Sicer pa, slišal sem že za ugled, ki ga uživa gospod Poirot.« (9)
- »Slišal sem o vaših bleščečih uspehih.« (9)

Prav tako je v romanu *Zavesa* eden izmed likov, premožni in ugledni gospod Boyd Carrington, nad Poirotom navdušen. Hastings v pogovoru z njim to opazi in o Carringtonovem odnosu do Hercula Poirota potihoma razmišlja: »Všeč mi je bil tudi način, kako je Boyd Carrington govoril o mojem prijatelju. Zelo ga je cenil: njegovo delo in njegov značaj. In čeprav je bilo Poirotovo trenutno zdravstveno stanje žalostno, ni izrekel o njem

nitni ene površne pomilovalne besede. Očitno je menil, da je bilo njegovo življenje že samo po sebi bogata nagrada in da je lahko moj prijatelj našel zadovoljitev in spoštovanje samega sebe v svojih spominih.» (10)

Boyd nato tudi sam potrди Hastinsovo tezo, ko reče: »Zares, ne bi si upal storiti zločina, če bi bil Poirot blizu, tudi zdaj ne.« (10)

Hkrati se Poirotov ugled pozna, tudi ko priča na sodišču. Vsi se zavedajo, da je Hercule Poirot *priča, ki jo je treba upoštevati*. Najbolj pa se tega zaveda prav on, kar tudi opiše ob koncu svojega zadnjega primera: »Kajti, vidite, moje besede imajo velik vpliv. Jaz imam izkušnje na področju odkrivanja zločincev – če sem jaz prepričan, da je bil samomor, no, potem je pač bil samomor.« (5)

Vsa slava, ki jo Belgijec uživa, pa še ne pomeni, da nekateri o njegovem uspehu kdaj ne podvomijo. V odlomku iz romana *Umor Rogerja Ackroyda* je to zelo dobro razvidno, ko pripovedovalec takole pri sebi razmišlja: »Zmajal je z glavo, se napel in nas mežikajoče pogledal. Bil je videti tako neznansko napihnjen, da sem se vprašal, ali morda svojega ugleda ne dolguje samo srečnemu naključju. Je mar res tako spreten, kot trdijo? Polkovnik Melrose je namrščil obrvi. Najbrž je razmišljal enako kot jaz.« (9)

Poirotov ugled pa ni opazen le v reševanju primerov, temveč tudi v odnosu navadnih meščanov do njega. Lastnik gostilnice Chez Ma Tante, gospod Blondin, Belgijcu v romanu *Smrt na Nilu* polaska z naslednjimi besedami: »Razumljivo vendar, da je za vas pri nas vedno pripravljena miza, monsieur Poirot! Čeprav si želim, da bi nas pogosteje obiskali.« (6)

Kmalu za gospodom Blondinom pa v pogovoru med dvema drugima likoma prav tako izkažejo spoštovanje do belgijskega detektiva, ko sin v šali materi pravi, da bi lahko morda zasenčila celo tako slavnega detektiva, kot je Hercule Poirot. (6)

Morda nekako presenetljivo za bralca pa je izvedeti, da je Poirota poznala tudi slavna dedinja, ena izmed najbogatejših mladih Angležinj Linnet Doyle, ki v dialogu z gospo Allerton izve za prisotnost detektiva.

- Gospa Allerton je rekla: »Niste edina slavna osebnost tukaj nocej, draga moja. Tisti smešni možiček je Hercule Poirot.« na kar gospa Doyle odgovori z »Hercule Poirot. Seveda, slišala sem zanj...« (6)

Ne le da se v tej repliki gospa Allerton ponovno obregne ob videz detektiva, temveč bralec izve, da Poirotovo ime navduši in spodbudi k spoštovanju posameznikov iz najrazličnejših družbenih slojev.

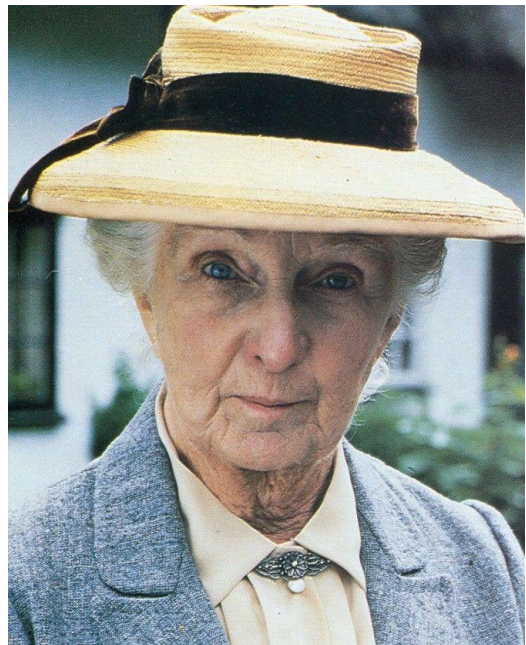
Za zunanjega opazovalca pa je zelo zanimiva ugotovitev, da je Hercule Poirot kljub vsej svoji slavi in ugledu še zmeraj dobrosrčna oseba, ki ji je zelo pomembno, da so na koncu ljudje srečni. To se najbolj kaže v *Smrti na Nilu* v pogovoru med Poirotom in polkovnikom: »Saj boste privolili v tale moj drobni ukrep?« je proseče vprašal Poirot. »Ni po pravilih, sam vem, da je zelo nepravilen, da, vendar mi je toliko do tega, da so ljudje srečni.« (6)

4.2 Gospodična Marple

Jane Marple, v romanih znana kot gospodična Marple (*Miss Marple*), je v svetu manj poznan detektivski lik Agathe Christie, vendar še zdaleč ne nepomemben. Je čistokrvna Angležinja in je vse svoje življenje preživela na podeželju. Leta 1930 je izšel prvi roman, v katerem je imela gospodična Marple osrednjo detektivsko vlogo, *Umor v župnišču*, ki je požel velik uspeh, zato ni bilo nobeno presenečenje, da so temu romanu sledili še številni drugi, prav tako pa tudi nekatere kratke zgodbe. Skupno se lik Jane Marple pojavi v kar 12 romanih in 20 kratkih zgodbah. (14)

4.2.1 Zunanost

Izgled gospodične Marple je zelo daleč od tega, kar je v tistih časih veljalo kot 'povprečen detektiv', oziroma nikakor ne izgleda kot detektiv. Je belolasa, prikupna starejša gospa, ki pa je, čeprav na prvi pogled deluje nekako nebogljen in rahlo izgubljen, zelo pametna. Ima nežen, rožnato bel, zguban obraz in nedolžne živo modre oči. Navzven je videti nadvse prisrčna gospa. (3)

Slika 6: Geraldine McEwan kot gospodična Marple

Njen nečak Raymond zanjo pravi:

»Še najbolje ti jo opišem, če rečem, da je popoln 'stilni

primerek'. Viktorijanka do obisti. Vse njene toaletne mizice imajo noge povite s pisanim blagom. Živi v vasi, in sicer tiste vrste, kjer se nikoli nič ne zgodi, natanko kot v kakem mirujočem ribniku.« (4)

V romanu *Igra ogledal* jo eden izmed stranskih likov primerja s svojo teto, saj meni, da je gospodična Marple *čisto prava Angležinja skoz in skoz* ter da je tako kot ona tudi njegova

teta imela *veliko zdrave pameti* in bila *videti krhka*, kakor, da bi jo lahko prelomil na pol, v resnici pa je bila *žilava*. (3)

Tudi mnogi drugi zanjo trdijo, da 'videz vara', kot je to na primer sir Henry (bivšega upravnika Metropolitanske policije), ki jo opisuje takole:

»Spodaj v veži, ob tretjem stebri iz leve, sedi stara dama s sladkim in spokojnim obrazom stare device, toda z umom, ki je prodril v globočine človeške pokvarjenosti. Njeno ime je gospodična Marple.« (8)

Stara Angležinja nosi precej staromodna oblačila, ampak še zmeraj izgleda zelo damsko. V *Igri ogledal* jo pripovedovalec opisuje takole:

»Nekako ni spadala v umetelno okrašeno spalnico dragega hotelskega apartmaja. Bila je v precej staromodni črni obleki, pri nogah je imela veliko nakupovalno torbo in je bila od glave do peta videti prava dama.« (3)

4.2.2 Življenje

O življenju gospodične Marple pred njeno upokojitvijo ni znano veliko. Obiskovala je dekliški internat v Firencah, kjer je spoznala tudi dve ameriški deklici, ki sta postali njeni bližnji prijateljici. Čeprav je obiskovala internat v tujini, pa Jane Marple nikoli ni stalno prebivala nikjer drugod kot v vasici, iz katere prihaja, St. Mary Mead. Prav tako se nikdar ni omožila ali imela otrok, njeni najbližji še živeči sorodniki pa so njene nečakinje in nečaki, med katerimi je bil najbolj znan Raymond West, priljubljen pisatelj, intelektualec, poročen s slikarko Joan, in ta je bil gospodični Marple blizu kot sin.

Jane Marple živi zelo skromno in ni premožna. V *Igri ogledal* v pogovoru s staro prijateljico razkrije, da ji brez pomoči najverjetneje ne bi uspelo normalno živeti:

»Gotovo boš priznala, da so po vojni razmere postale težavne, vsaj za ljudi s skromnimi dohodki – za takšne, kot si ti, Jane.« (3)

»To pa res. Če ne bi bil moj nečak Raymond tako dober, resnično zelo dober, ne vem, kaj bi bilo z mano.« (3)

Velikokrat omeni tudi mnoge služkinje, ki so k njej prihajale na delo; vse do zadnje so bile iz bližnje sirotišnice v St. Mary Meadu. (14)

Pomemben podatek iz njenega življenja je tudi, da tako kot večina žensk v tistem času tudi Jane Marple ni bila izobrazena in se je pogosto izgubila v pogovoru, če je ta vseboval preveč kompleksne izraze. V *Igri ogledal* pripovedovalec njeno težavo tudi bralcu predstavi:

»Pri večerji je bilo še več ljudi. Mladi doktor Maverick je bil bodisi psihiater ali psiholog. Gospodična Marple ni natanko vedela, v čem je razlika. V pogovoru je večinoma uporabljal strokovni žargon, zato ga ni skoraj nič razumela.« (3)

4.2.3 Značaj

Največkrat staro damo opisujejo kot prijazno, milo, spokojno in predvsem neškodljivo. Vendar pa se pod to zavajujočo zunanostjo skriva zelo bistroumen, radoveden ter tudi kanček ukazovalen značaj. Pravijo, da včasih govori s tonom, *značilnim za nekoga, ki je vajen ukazovati* (11). Uživa v obrekovanju in pogovorih z *blagimi, klepetavimi in dolgoveznimi starimi gospemi*, saj je tudi ona ena izmed njih, česar se tudi zaveda, ko pravi, *da se od starih gospa pričakuje, da rade sprašujejo*, in pove tudi, da se tak način nabere *kar precej krajevnih novic*. (4) Tako tudi razreši veliko umorov – s povezavo z vaškimi čenčami.

Ker je gospodična Marple na svetu že dolgo časa, pogosto tudi svetuje mlajšim likom o čem, kar je sama že izkusila v življenju. Ima namreč ogromno izkušenj z ljudmi iz vseh družbenih razredov, z najrazličnejšimi karakterji, kar ji pomaga tudi pri iskanju zločinca. V *Mirujočem umoru* svetuje Gwendi in Gilesu Reed, da naj pustita umor, ki se je zgodil pred osemnajstimi leti, pri miru, saj je raziskovanje tega zločina zelo nevarno. Pravi jima: *»Ne namigujem, dragica. Samo svetujem vama – ker sem že dolgo na svetu in vem, kako zelo ranljiva je človeška narava –, da to pustita popolnoma na miru. Moj nasvet je: pustita to povsem pri miru.«* (4)

Zaradi svojih življenjskih izkušenj se tudi zaveda, da je človeška narava pokvarjena, kar mnogi stranski liki hitro zamenjajo s ciničnostjo, na kar pa gospodična Marple z lahkoto odgovori, da to pa *menda vendar ne* ter da *nikoli noče izgubiti upanja v človeško naravo*. (4)

Po navadi je bila Jane Marple resna, zbrana in le redko raztresena, njene metode in način razmišljanja pa so bili pogosto razlog, da so nekateri drugi liki mislili, da je malo 'čez les', kot je to na primer inšpektor Curry, ki *bi dal roko v ogenj, da je gospodična Marple zrela za psihiatra.* (3)

V *Igri ogledal* značaj gospodične Marple dobro opiše gospa Van Rydock v pogovoru z Jane takole:

»Zmeraj si bila prijazno, na videz nedolžno bitjece, Jane, vendar te nikoli nič ne preseneti, ker verjameš samo najslabše.»

»Ker je najslabše pogosto najbolj resnično,« je zamrmrala gospodična Marple.

»Ne gre mi v glavo zakaj tako malo ceniš človeško naravo, ko vendar živiš v tisti svoji tihi, prijetni vasici, ki je tako poštena in staroverska.«

»Nikoli nisi živela na podeželju. Najbrž bi bila presenečena, kaj vse se dogaja v poštenih, tihih vasicah.« (3)

V detektivskem romanu *Truplo v knjižnici* višji inšpektor Harper v pogovoru s polkovnikom Melchettom celo pohvali njen značaj. Pravi:

»Zelo pametna gospa. Stare gospe znajo včasih biti takšne. Bistroumne, veste. Zmeraj takoj do bistva.« (8)

Pomemben del njenega značaja pa je tudi skrivnostnost, saj dejstev zlepa ne razkrije in želi, da se do njih dokopljejo sami, oziroma da si sami ustvarijo lastno mnenje. Pravi, *oh, da, imam razlago*, a te nikoli ne pojasni (7) ter druge spodbuja, naj razmišljajo s svojo glavo ter pridejo do svojih zaključkov:

»Oh, dajte no, gospod Reed. Zdaj pa zares pomislite. Popolnoma preprosto je, veste.«

Giles je gledal nejevoljno in ključovalno.

»Zagotavljam vam, da mi ni jasno.«

»Ko bi hoteli vsaj malo pomisliti ...« (4)

Svoje uspehe pa lahko angleška dama delno pripisuje tudi svoji nezaupljivosti. V preiskavi zmeraj išče le dokaze in ne verjame vsemu, kar ji povedo ostali liki, kar pripomore k temu, da na koncu zmeraj ugotovi, kaj se je resnično zgodilo. V *Mirujočem umore* svojo nezaupljivost tudi sama opiše:

- »Na žalost sem sama že po naravi kar preveč nezaupljiva, kadar pa gre za umor, je moje pravilo, da ne verjamem ničesar, dokler ni preverjeno.« (4)
- »Verjeli ste, kar je rekel on. Res je zelo nevarno verjeti ljudem. Jaz tega ne počnem že dolga leta.« (4)

Jane Marple, čeprav svojega uspeha ne pripisuje ženski intuiciji, kot to počnejo mnogi drugi liki, temveč ga pripisuje svojim posebnim sposobnosti, ostaja nadvse skromna. Včasih celo poudari, da se ji je vse posvetilo, zgolj ker *se na vasi dogaja toliko zlobnega* (8) ali pa zaradi pomoči nekoga drugega, oziroma nečesa, kar je ta rekel ali storil, kot na primer v *Igri ogledal*, ko ji pri razrešitvi primera pripomore *nekaj, kar je rekel Alex*. (3)

Gospodična Marple pa, čeprav je pripomogla k razrešitvi številnih umorov, ostaja skromna in navzven kaže, da ji celo ne ugaja, če jo pretirano hvalijo. V romanu *Igra ogledal* je to zelo dobro razvidno v pogovoru z Van Rydockovo:

»Presneto, Jane,« je rekla gospa Van Rydock, »ti pa zelo zaupaš v sebe, kajne?«

Gospodična Marple jo je rahlo očitujoče pogledala.

»Ti zaupaš vame, Ruth. Vsaj tako praviš ... Lahko ti zagotovim samo to, da bom storila vse, kar morem, da upravičim tvoje zaupanje.« (3)

4.2.4 Ugled

Gospodična Marple zaradi svojega porekla pozna zelo veliko ljudi, ki so ji zmeraj pripravljeni pomagati, oziroma jo predstaviti svojim znancem, kar ji neštetokrat pomaga pri odkrivanju novih sledi ter dokazov. Dober primer njenih poznanosti je omenjen v *Mirujočem umoru*: »Še sreča, da je gospodična Marple odkrila sestro svoje sorodnice, katere tetin svak, ali karkoli že je, živi tukaj v bližini ...« (4)

Zaradi svojega porekla, izgleda in mnogih predsodkov pa je tako vanjo samo kot tudi v ženski spol nasploh usmerjeno veliko dvomov, zato je Jane Marple precej manj ugledna, slavna in priljubljena kot njen stanovski kolega Hercule Poirot. Ves ugled je pridobila izključno tako, da je *resnejše težave rešila s pomočjo nepomembnih vaških dogodkov* (8).

Ker vse svoje življenje ni zapustila svojega rodnega kraja ter ni nikoli imela nikakršne povezave z angleško policijo, oziroma Scotland Yardom, je zanesljivost njenih trditev velikokrat 'pod drobnogledom'. Preiskovalci iz najrazličnejših položajev, včasih tudi stranski literarni liki, nikoli ne izpustijo priložnosti, ob kateri se lahko obregnejo ob njeno poreklo:

- »*Gospodična Marple uporablja zanimive, čeprav včasih banalne paralele iz vaškega življenja.*« (8)
- »*Kako naj bi ona vedela kaj o dekletu, ki je odraščalo v gledališkem okolju in ki verjetno ni bilo še nikoli prej na vasi?*« (8)
- »*Tisto je bil lokalni primer, gospod. In gospodična Marple zmeraj ve vse, kar se zgodi v tej vasi, to je res. Toda tukaj ji bo zmanjkalo sape.*« (8)
- »*Ne verjamem, da bi se lahko domislila česa drugega kot midva.*« (4)

Nekako uvidevno, a podcenjevalno zaradi njene starosti, jo inšpektor v *Igri ogledal* povabi na pogovor. Pravi, da je *gospodična Marple že v letih* in da naj iz tega razloga na razgovor najprej pride ona, saj *bi bilo precej kruto, če bi staro damo prikrajšali za počitek*. Doda še, da jo je dogodek, ki mu je bila priča, zagotovo *hudo pretresel*. (3)

Prav tako ima veliko oseb, s katerimi se gospodična Marple srečuje v najrazličnejših pripovedih, predsodke o njeni učinkovitosti ter o njenem mestu v preiskavi, saj mislijo, da sem ne spada:

- »*To je pa preveč! Kaj takega! To je pa šlo že predaleč! Saj vsi vemo, kako Jane rada vtika svoj nos v zadeve drugih, ampak tokrat je preseгла vse meje!*« (8)
- »*Stara dama je bila polna pričakovanja. Prepričan sem bil, da je skrivaj prebirala vse Napoleonove sanjske bukve, h katerim se je rada zatekala moja stara pestunja.*« (7)
- »*Kaj menite o vsem skupaj vi kot **amaterka**?*« (3)
- »*Se morete res vtakniti v vsak umor, ženska?*« (4)

Boja za enakopravnost med spoloma pa se zaveda tudi Jane sama. V *Igri ogledal* sama pri sebi razmišlja takole: »*Ruth se ne zaveda tako kot jaz, da nekdanjih pregrad in razrednih predsodkov ni več ali pa vsaj izginjajo.*« (3)

Vendar pa vse le ni negativno; s svojo učinkovitostjo in pogosto nepogrešljivostjo pri razrešitvi umora, saj bi ta brez njene pomoči velikokrat ostal nerešen, si gospodična Marple prisluži spoštovanje svojih kolegov. V romanu *Igra ogledal* naredi odličen vtis na inšpektorja Curryja, ko s svojim odličnim spominom in pozornim opazovanjem opiše kraj dogodka:

»Ste morda opazili v pisalnem stroju pismo ali list papirja?«

»Ničesar ni bilo,« je kot iz topa odgovorila gospodična Marple. »To mi je takoj padlo v oči, ker je bilo videti čudno. Gospod Gulbrandsen je sedel za pisalnim strojem, torej je nekaj tipkal. Ja, to se mi je zdelo zelo čudno.«

Inšpektor Curry jo je pozorno pogledal. (3)

Kasneje inšpektor Curry ponovno pohvali njene sposobnosti, ko pravi, da *oni vejo, da je nekaj več kot samo nadvse prijetna stara gospa* ter da ji je *reševanje zločinov pisano na kožo*. Pove ji tudi, da *brez njene pomoči ne bo zmogel*. (3)

5 REZULTATI IN RAZPRAVA

Detektivska like Agathe Christie, monsieur Hercule Poirot in gospodična Jane Marple, se v številnih pogledih razlikujeta, v nekaterih pa razlik med njima skorajda ni. V rezultatih bom najprej predstavila podobnosti in razlike med likoma, sledila bosta ovrednotenje hipotez in razprava.

5.1 Podobnosti in razlike

5.1.1 Podobnosti

Če izhajam iz njune predstavitve, je prva in navzven najočitnejša podobnost med detektivskima likoma njuna starost. Gospodična Marple je najverjetneje nekoliko starejša od Poirota, oba pa sta upokojenca, ki sta v življenju doživela že marsikaj. Na svoja leta sta oba ponosna ter navzven ne kažeta nobenega obžalovanja ali želje po mladosti. Oba sta prav tako interpretirana v filmih ali nadaljevankah, vendar obstaja velika razlika v številu interpretacij – lik Hercula Poirota je upodobljen v dveh modernih filmih, prav tako pa tudi v mnogih nadaljevankah iz različnih obdobj, medtem ko pa je lik Jane Marple upodobljen le v dveh nadaljevankah.

Oba sta izjemna intelektualca, ki s pomočjo svojega ostrega in pronicljivega uma rešujeta še tako zapletene zločine, hkrati pa druge pogosto opominjata, da ne razmišljajo dovolj. Svojega mnenja drugim ne razkrivata, dokler se o resnici popolnoma ne prepričata. Tako jim hkrati prepustita, da si ustvarijo svoje mnenje, sama pa ostaneta v prednosti, saj 'ne razkrijeta vseh svojih kart'.

Tudi značajske sta si v nekaterih pogledih podobna; oba sta zelo nezaupljiva, pričam in morebitnim osumljencem nikoli ne verjameta brez tehtnih dokazov, oziroma ju zgolj beseda ne prepriča, verjameta le dejstvom. Pri razkritju dogodkov pa zmeraj tudi pohvalita ljudi, ki so jima pomagali. Zanimivo je tudi dejstvo, da je bil pri obeh detektivih njun zadnji primer zanju tudi najtežji in nekako predstavlja poetičen zaključek njune zgodbe.

5.1.2 Razlike

Številčnejše kot podobnosti med njima pa so razlike. Jane Marple je čistokrvna Angležinja, rojena na podeželju, medtem ko je Hercule Poirot tujec, Belgijec, ki je v Anglijo prišel kot prebežnik v času vojne. V družbi posameznik hitro opazi Poirotovo drugačnost, saj ta v pogovoru velikokrat uporablja svoj materni jezik, francoščino. Tudi navzven sta zelo različna – gospodična Marple sicer izgleda damsko, ampak zelo preprosto, saj je tudi revnejša, gospod Poirot pa ima nenavaden, nekako tuj stil oblačenja, a je zmeraj brezhibno oblečen, hkrati pa je tudi precej premožen.

Tudi značajsko se detektivska lika zelo razlikujeta. Hercule Poirot je samovšečen, samozavesten, včasih celo malce nadut posameznik, ki ne potrebuje priznanja drugih, da bi se zavedal svoje veličine. Čeprav v odobravanju uživa, o svojih preteklih dogodkih ne govori pogosto, oziroma se z njimi ne baha. Navkljub svoji arogantnosti pa nekako ostaja skromen. Jane Marple ni tako samozavestna, potrebuje odobravanje drugih, da verjame vase, čeprav je o svojih sposobnostih močno prepričana. Poirot sam dviguje svojo raven samozavesti, Jane pa za to potrebuje druge.

Največja razlika med detektivskima likoma pa je ravno v odnosu družbe do njiju. Dejstvo je, da je Jane Marple rešila manj primerov kot Poirot in da so ti manj znani in razvpiti kot Poirotovi, toda razlike v njunem ugledu ne izvirajo iz razlik v dosežkih. Ker je Poirot izkušen policist, ki je svoj ugled zgradil še v belgijski policijski enoti, Marplova pa neizobražena in neizkušena amaterka, je odnos kriminalistov, vpetih v dogajanje, do Angležinje velikokrat opazno slabši kot do Belgijca. Policisti imajo pogosto predsodke, dvomijo o daminih sposobnostih in se večkrat obregnejo ob njeno starost, medtem ko Poirotovo starost enačijo z modrostjo. Starost ga torej kot moškega v nasprotju z gdč. Marple nikoli ne ovira, omejuje ali degradira.

Družba je negativno nastrojena do gdč. Marple (in žensk na sploh) tudi zaradi njenega načina življenja; ne opravlja namreč stereotipne vloge ženske svojega časa, tj. nikoli se ni omožila ali imela otrok, to pa je bilo za žensko tistega časa, katere družbena vloga se je omejevala predvsem na dom, družino in cerkev, skrajno neprimerno. V način življenja moškega, zlasti uglednega, premožnega in družbeno priznanega, kakršne je bil Poirot, se nihče ni vtikal,

kvečjemu so npr. njegov samski stan ali družbeno deviantnost opravičevali s frazo 'žalosten razplet dogodkov'.

Zelo razvidna razlika v poteku detektivskih zgodb je tudi v tem, kdo detektiva prosi za pomoč. Na Jane Marple se večkrat obrnejo njeni znanci, prijatelji, sorodniki, včasih se na prizorišču znajde zgolj po naključju, medtem ko Poirota, čeprav je tako kot Marplova včasih prisoten zgolj naključno, večkrat na pomoč pokličejo bivši sodelavci. Iz tega je razvidno, da je Poirotova pomoč veliko bolj cenjena in zaželena, kot je pomoč Jane Marple, ki jo nekateri celo zavračajo, oziroma ji očitajo, da 'se praska, kjer je ne srbi'.

V spodnji tabeli so strnjene najvidnejše razlike med detektivskima lika:

Hercule Poirot	Jane Marple
Belgijec	Angležinja
premožen	revna
brezhibna obleka	preprosta obleka
samozavesten	potrebuje odobravanje drugih
bivši policist	amaterka
slaven	poznana le v svojem okrožju

*Tabela 1: Razlike med detektivskima likov
(vir: lasten)*

5.2 Hipoteze

HIPOTEZA 1

Hipotezo 1 lahko le delno potrdim, saj čeprav je bil Hercule Poirot res predstavljen kot bolj cenjen, natančnejši in sposobnejši zaradi svojih dolgoletnih izkušenj v belgijski policiji, je bila tudi gospodična Marple prikazana kot spretna, domiselna ženska, a manj cenjena kot moški detektiv predvsem zaradi svojega 'amaterskega' statusa.

HIPOTEZA 2

Moja druga hipoteza se je v celoti izkazala za resnično, zato jo lahko vsekakor potrdim. Največja razlika med detektivskima likoma sicer ni v načinu razreševanja zločina, saj se oba poslužujeta predvsem svojih kognitivnih sposobnosti, temveč je v odnosu okolja do njiju.

Čeprav nekateri člani policijske enote cenijo sodelovanje gdč. Marple in njen prispevek k raziskavi, mnogi drugi, tako navadni meščani kot tudi inšpektorji in njeni znanci, menijo, da se gospodična Marple po nepotrebnem vmešava. Pri Poirotu takega odnosa ne zaznam, oziroma je očitno, da četudi družba o njegovih spretnostih kdaj podvomi, tega nikoli ne pokaže navzven, oziroma liki svojega mnenja ne ubesedijo.

HIPOTEZA 3

Tretjo hipotezo lahko le delno potrdim, saj sem ugotovila, da čeprav se Jane Marple sooča z več predsodki zaradi svoje starosti, izgleda, neizkušenosti itd., se tudi Hercule Poirot srečuje s številnimi dvomi. Njegovi sodelavci pogosto podvomijo o njegovih sposobnostih ali pa zaradi njegovih abstraktnih idej in metod preprosto mislijo, da se je 'možicu' zmešalo.

Slika 7: Upodobitev Hercule Poirota in Jane Marple

HIPOTEZA 4

Hipotezo številka štiri pa lahko v celoti potrdim, saj monsieur Poirot javnost velikokrat opeva kot heroja, kot tisti vezni člen, brez katerega bi bila razrešitev umora nemogoča, pomoči gospodične Marple pa v medijskih poročilih nikoli ne omenijo. Vrednotenje njega dela oz. prispevka k rešitvi zločina je veliko slabši, liki se večkrat obnašajo, kot da bi tudi brez njenih nasvetov in idej primer rešili z lahkoto. Belgijec sicer večkrat prosi, naj ga v poročilih preiskave ne omenijo, da bi ostal *inkognito* (3), vendar je še zmeraj bolj hvaljen kot Angležinja, ki jo moški sodelavci le redko pohvalijo, saj so le ti tipični moški družbe tistega časa – zanje so značilni napuh, egoizem in nadrejenost nad ženskimi liki.

5.3 Razprava

Med detektivskima likoma v romanih Agathe Christie je možno potegniti številne vzporednice, saj sta si značajsko zelo podobna, izvzemši Poirotov egoizem in negotovost gdč. Marple, hkrati pa sta tudi oba izjemno inteligentna posameznika, čeprav ima Hercule veliko višjo stopnjo izobrazbe. Razlike med njima so drastične, največja pa je, kot smo tudi pričakovali, ravno odnos družbe do njiju zaradi njunega statusa in spola. Jane Marple tako

pogosto doživlja podcenjevanje in se sooča s številnimi predsodki, ti pa izvirajo predvsem iz družbenega neodobravanja njenega načina življenja (npr. dejstva, da se ni nikoli poročila) ter njene neizobraženosti. Zaradi podobnosti med likoma in podobnosti v načinu reševanja umorov pa bralec lahko opazi, da sta lika res plod domišljije ene osebe, oziroma da ju je ustvarila ista pisateljica – dama Agatha Christie.

6 IZBOLJŠAVE

Zaradi razsežnosti opusa Agathe Christie sem se morala omejiti na le določeno število del, saj bi predelava vseh romanov ter kratkih zgodb o Herculu Poirotu in Jane Marple trajala predolgo. Raziskovalno nalogo bi lahko v prihodnosti izboljšala tako, da bi predelala še večje število romanov ter morda prišli do drugačnih zaključkov.

Hkrati pa bi nalogo lahko razširila tudi tako, da bi primerjavo likov in odnosa družbe do njih primerjali tako v napisani besedi kot tudi v filmski in televizijski upodobitvi ter izvedla krajšo anketo in ugotovila, kako poznana sta detektivska like Agathe Christie v sodobnem svetu ter kakšen je odnos sodobnega bralca do detektivov in okolja, v katerem delujeta.

7 ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi z naslovom *Detektivski lik Agathe Christie v očeh posameznika in družbe* sem raziskovala lastnosti dveh najbolj prepoznavnih likov Agathe Christie, Hercula Poirota in Jane Marple, in jih medsebojno primerjala. Osredotočila sem se predvsem na zunanost, značaj ter položaj likov v družbi in odnos okolja do detektivov.

Ugotovila sem, da je obdobje, v katerem je živel avtorica, zares močno vplivalo na življenje detektivskih likov v njenih romanih, prav tako pa tudi na njihov ugled v družbi. To je bil čas, ko je še prevladovala patriarhalna ideja, zato je bil odnos družbe do neporočenih žensk nasploh zelo negativen. Jane Marple pa ni bila zgolj neporočena ženska, temveč tudi neizobražena in neizkušena, zato so jo njeni sodelavci marsikdaj poniževali, bili do nje nezaupljivi, imeli predsodke in preprosto dvomili o njenih sposobnostih, kar pa je Hercule Poirot kot moški le redkokdaj moral izkusiti. Vanj so verjeli in svoje dvome pred njim tudi prikrivali.

Hipoteze, ki sem si jih zastavili pred branjem, sem potrdila ali vsaj delno potrdila, kar je le še en dokaz več, da je bila družba v času delovanja Agathe Christie še zmeraj izrazito neenakopravna, kar se odraža tudi v odnosu okolja do literarnih likov v njenih detektivskih romanih.

8 VIRI IN LITERATURA

1. Britannica, T. Editors of Encyclopaedia. Agatha Christie. Encyclopedia Britannica. (citirano na dan: 11. 9. 2022). Dostopno na:
<https://www.britannica.com/biography/Agatha-Christie>
2. Cameron, F. (2014). (online). (Heinrich Böll Stiftung): The Impact of the First World War and Its Implications for Europe Today. (citirano na dan: 20. 1. 2023)
<https://www.boell.de/en/2014/07/08/impact-first-world-war-and-its-implications-europe-today#The%20Changes%20resulting%20from%20the%20First%20World%20War>
3. Christie, A. (2015). Igra ogledal (1. izd.). Mladinska knjiga.
4. Christie, A. (1996). Mirujoči umor. Mladinska knjiga.
5. Christie, A. (2020). Skrivnostna smrt v Stylesu (1. izd.). Mladinska knjiga.
6. Christie, A. (2020). Smrt na Nilu (1. ponatis). Mladinska knjiga.
7. Christie, A. (2018). Strupeno pero (2. izd.). Mladinska knjiga.
8. Christie, A. (2014). Truplo v knjižnici (1. izd.). Mladinska knjiga.
9. Christie, A. (2014). Umor Rogerja Ackroyda (1. izd.). Mladinska knjiga.
10. Christie, A. (1998). Zavesa: Poirotov zadnji primer. Mladinska knjiga.
11. Grayzel, S. (2014). (online). (British Library): Changing lives: gender expectations and roles during and after World War One. (citirano na dan: 20. 1. 2023)
[https://www.bl.uk/world-war-one/articles/changing-lives-gender-expectations#:~:text=Most%20notably%2C%20the%20aftermath%20of,later%20\(1944%20in%20France\)](https://www.bl.uk/world-war-one/articles/changing-lives-gender-expectations#:~:text=Most%20notably%2C%20the%20aftermath%20of,later%20(1944%20in%20France))
12. HOME OF AGATHA CHRISTIE. (online). (Home of Agatha Christie): About Agatha Christie. (citirano na dan: 11. 9. 2022). Dostopno na:
<https://www.agathachristie.com/en/about-christie#discover-more>
13. HOME OF AGATHA CHRISTIE. (online). (Home of Agatha Christie): Hercule Poirot. (citirano na dan: 11. 9. 2022). Dostopno na:
<https://www.agathachristie.com/en/characters/hercule-poirot>
14. HOME OF AGATHA CHRISTIE. (online). (Home of Agatha Christie): Miss Marple. (citirano na dan: 11. 9. 2022) Dostopno na:
<https://www.agathachristie.com/characters/miss-marple>

15. Hughes, K. (2014). (online). (British library): Gender roles in the 19th century. (citiran na dan: 9. 2. 2023). Dostopno na: <https://www.bl.uk/romantics-and-victorians/articles/gender-roles-in-the-19th-century>
16. International Centre for the History of Crime, Policing and Justice. (2009). (online). (The Open University): The Women Police. (citirano na dan: 9. 2. 2023). Dostopno na: <http://www.open.ac.uk/Arts/history-from-police-archives/Met6Kt/WomenPolice/wpFwp.html>
17. Souhami, D. (2018). (online). (The Guardian): The 1930s: 'Women had the vote, but the old agitation went on'. (citirano na dan: 11. 9. 2022) Dostopno na: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2018/feb/04/the-1930s-women-had-the-vote-but-the-old-agitation-went-on#:~:text=Women's%20wages%20were%20meagre%20compared,were%20not%20to%20be%20mentioned>

9 VIRI SLIK

Slika 1: Agatha Christie. Avtor: Bird W. Dostopno na:

https://www.imdb.com/name/nm0002005/mediaviewer/rm1188734976/?ref=nm_ov_ph

Slika 2: Patriarhalna družba. Avtor: Raheel W. Dostopno na:

<https://www.nation.com.pk/17-Jun-2016/how-women-uphold-gender-inequality-in-a-patriarchal-society>

Slika 3: Igralec David Suchet kot Hercule Poirot. Avtor: McCarron K. Dostopno na:

<https://www.npr.org/2014/08/13/340092360/case-closed-agatha-christie-s-detective-poirot-solves-his-last-tv-mystery>

Slika 4: Igralec Huhh Fraser kot Arthur Hastings. Avtor: Stead A. Dostopno na:

<https://www.pinterest.com/pin/449797081535254339/>

Slika 5: Poirot v modernih filmih (Kennet Branagh). Avtor: Dove N. Dostopno na:

<https://www.vulture.com/2017/11/who-played-inspector-poirot-best.html>

Slika 6: Geraldine McEwan kot gospodična Marple . Avtor: Boyer A. Dostopno na:

<https://www.pinterest.com/pin/54043264249367479/>

Slika 7: Upodobitev Hercule Poirota in Jane Marple. Avtor: ITV. Dostopno na:

<http://agathachristieweb.blogspot.com/2014/06/poirot-and-marple-are-coming-to-us.html>